

محمدجواد لسانی

برای شناخت یک شخصیت، دو روش می‌توان اختیار کرد: اولی شیوه درون‌دینی است که به‌طور معمول، تاریخ‌نویسان و نویسندگان مذهبی به آن گرایش نشان می‌دهند و رواج فراوانی هم دارد. روش دوم شیوه برون‌دینی است که به سبب کار تحقیقی همه‌جانبه، کار پرحزمتی قلمداد می‌شود. نگاه درون‌دینی رویکردی عمدتا احساسی پیشه می‌کند تا مخاطبان خود را شگفت‌زده‌کند؛ اما به عمق وقایعی که شخص در آن زیسته، کاری ندارد و به جای آن، ماجراهایی درشت می‌شود که خوشایند مستمعان باشد؛ اما پژوهش برون‌دینی در درجه نخست بی‌طرفی محقق را می‌طلبد تا حقایق گفته‌نشده‌ای آشکار شود. توصیفات اغراق‌آمیز چکش بخورد تا واقعیت وجودی یک شخصیت، مستند شود. به‌طور قطع این رویکرد می‌تواند نتایجی به دست دهد که فراتر از پسندهای قومی و اقلیمی است، می‌توان شیوه نام‌برده را در ارتفاع جهانی نگریست. بارها در میان آثار محققان مسلمان یا افرادی خارجی نظیر فلیسین شاله، نویسنده فرانسوی، خوانده شده که ثروت

حضرت خدیجه سبب وصلت او با پیامبر عظیم‌النشان اسلام(ص) شده است، درحالی‌که این تحریف تاریخ است؛ زیرا بر اساس تحقیقات تاریخی، می‌توان به نکته برجسته‌ای پی برد که صیغه‌ای کاملا انسانی دارد؛ چراکه دل بستگی و عشق دوسویه، سبب اصلی این پیوند مبارک شده است. در میان سخنان به‌جامانده از هر دو طرف، شواهد محکمی وجود دارد که تعلقات عمیق قلبی، حرف اول را در این میان زده است. این شدت علاقه را می‌توان از میان احادیث نبوی هم جست‌وجو کرد. در جایی آن حضرت فرمودند «من دوست دارم کسانی را که خدیجه را دوست می‌دارند».

آن بانوی نورانی ۱۵ سال مانده به عام‌الفیل در مکه زاده شد و در جامعه‌ای به‌شدت مردسالار رشد کرد؛ اما شخصا توانست خود را از جاهلیت آن زمان، ممتاز کند؛ زیرا حضرت خدیجه(س) می‌خواست خود را به‌عنوان یک زن پویا و مستقل معرفی کند و از خط‌کنشی‌های عرفی‌شده، در جایگاه یک بانوی تاجر و اعتمادآفرین معرفی شود. این روش، او را با موانع سختی روبه‌رو می‌کرد؛

در سوگ خیرالنساء خدیجه کبری (س)

زیرا در آن اجتماع دبوی خشن، زمینه‌ای برای کنشگری چنین زن با شهامتی چیده نشده و اینکه نکند با حضور او، الگویی مجسم و زنده برای دیگر زنان قبایل ترسیم شود. در این وضعیت بغرنج است که او به دنبال پشتیبانی است که درستکاری و امانت‌داری او به اثبات برسد و کاربلد هم باشد. پس در این تقاطع ارزشمند است که مردی در افق نگاه این زن طلوع می‌کند که در آن شهر خاکستری و زمخت، قلبی پر از رحمت دارد و به خوشنامی زبانزد است و نیک‌تر آنکه در کاروان‌داری، مهارت خویش را از پیش نشان داده؛ بنابراین بانوی هوشمند به این اندیشه می‌رسد که فرصت را مغتنم شمرد تا محمد ابن عبدالله(ص) را کاروان‌دار خود کند.

سرانجام این‌ روند مبارک، آن بانوی نورانی را با وساطت جناب ابوطالب(س)، به وصلت خجسته‌ای راهی می‌کند تا آن حضرت، ۱۵ سال بعد، در ایفای مأموریت‌تعالی‌بخش خویش به دلگرمی پیش رود؛ چون می‌تواند دغدغه‌های خویش را نزد کسی بیان کند که با آرمان بلند او همراه

شده و نخستین زنی است که به آیین نجات‌بخش اسلام ایمان آورده. همراهی و ایثار حضرت خدیجه(س) چنان گرم و سرشار از مهر بیش می‌رود که در روزهای سخت مکه، شانه به شانه هم‌خانه خویش مقاومت می‌کند تا دین خدا در قلب‌ها ریشه دواند. سال‌های جان‌فرسا هم از راه می‌رسد. محاصره پیروان اندک اسلام چنان تنگ می‌شود که تبادل غذا و توشه هم به حداقل می‌رسد و سرمایه اندوخته خدیجه کبری(س) باز هم به کمک می‌آید. در چنین موقعیت ناگواری است که پیامبر اکرم(ص) شاهد نشانه‌هایی از بیماری و ناتوانی نزد بزرگ‌ترین یاور خویش است، روزهای ناخوشایندی است که آن حضرت، همدم دیرین خود را از دست می‌دهد تا در آن وضعیت ناهموار، غمگین‌ترین واقعه عمر خویش را تجربه کند. محمد(ص) دیگر در خانه تنها شده و دل به امداد الهی بسته تا بار رسالت خویش را با همراهی یاران وفادارش به پیش بربرد. سالروز وفات ام‌المؤمنین، خدیجه کبری(س) بر همه دوستداران ایشان تسلیت باد.

خودش را طی کند.»

این فعال سیاسی اصلاح‌طلب با اظهار تأسف اعلام کرد: «ما در مواجهه با این طرح دچار سردرگمی، آشفتگی و شک و تردید شده‌ایم؛ یعنی نه حالت اول را کامل می‌توانیم انجام دهیم و نه رفراندوم و همه‌پرسی را اجرا می‌کنیم».

آیّتی با اشاره به روند شروع حرکت ضد فضای مجازی در کشور که توسط برخی تندروها به آن دامن زده شد، تصریح کرد: «اگر از روز اول به جای اینکه چند نفر به صورت احساسی در صحن مجلس حرف بزنند و عده‌ای را تحریک کنند و انمه جمعه به موضوع دامن بزنند و اعلام خطر کنند، شرایط را منطقی می‌دیدیم، اوضاع تغییر می‌کرد. آنها فضای مجازی را کودتای خزنده و طرح براندازی معرفی کردند و موجب تشویش اذهان دانستند. این برخوردها، طرح صیانت را خراب کرده است.»

آیّتی، طرح صیانت از فضای مجازی را بی‌اعتبار دانست و تأکید

کرد که این بی‌اعتباری طرح باعث شده است شخصیت مجلس و دولت زیر سؤال برود. او در پاسخ به اینکه چقدر این بیم وجود دارد که تندروها بتوانند دوباره اکثریت را با خود همراه کنند تا در صحن به این طرح رأی مثبت بدهند و همه رشته‌ها پنبه شود، بیان کرد: «این به نوع مواجهه عمومی مردم و رسانه‌ها بستگی دارد. وقتی کمببین‌های رسانه‌ای مردمی فعال می‌شوند، باعث می‌شود موضوع از کمبسیون ویژه به صحن برگردد و باعث تردید نمایندگان و چنددستگی در میان آنها شود و موضوع به تعویق بیفتد. این اتفاقات به دلیل فشارهای افکار عمومی و رسانه‌ای است. دراین‌باره رسانه‌ها رسالتشان را درست انجام داده‌اند.» او تأکید کرد: «رسانه‌ها مقابل مجلس و دولت طرح سؤال کردند و پرسیدند آیا قصد دارید کاری کنید که باعث تضییع حقوق شهروندی شوید؟ اقدامی که به خوبی تاکنون جواب داده است.»

این فعال سیاسی تأکید کرد «طرح صیانت از ریل و کانال خودش خارج شده است»، در حالی که می‌توانست طرح خوبی باشد. آیّتی توضیح داد: «در کشورهای پیشرفته هم از فضای مجازی صیانت می‌شود و از پدر و مادرها می‌خواهند فضای مجازی را برای فرزندانشان کنترل کنند و اگر فیس‌بوک و تلگرام مسائلی را به صورت غلط به جامعه‌الفا کنند، جرم است و جریمه می‌شوند. اما آنچه دراین‌باره برای ما مورد انتقاد است، این است که طرح به دنبال ایجاد محدودیت و استیلای گروهی در برابر مردم است.» او بیان کرد: «اگر فضای مجازی در چارچوب عقل و همه‌پرسی جلو می‌رفت، می‌توانست طرح خوبی در جهت حفظ سلامت جامعه باشد اما این‌طور پیش نرفت.»

این فعال سیاسی، خروج طرح صیانت از فضای مجازی از کمبسیون مشترک و بازگشت آن به صحن علنی را یک موفقیت برای مردم و رسانه‌ها دانست که فضا را از دست تندروها خارج کرده‌اند. او تأکید کرد: «به‌طور مسلم کسانی که از روش‌های سخت می‌خواسته‌اند این طرح را به تصویب برسانند، در اقلیت هستند و اکثریت کشور با این طرح مخالف‌اند؛ چون مخالفت رسانه‌ها به پشتوانه افکار عمومی قوی است.»

این نماینده پیشین مجلس یادآور شد: «ما نگران سلامت فرزندانمان در فضای مجازی هستیم و کسی با اصل طرح صیانت مخالف نیست، بلکه با طرحی که در جهت محدودکردن حقوق شهروندی است مخالفیم. بنابراین رسانه‌ها می‌توانند روی آن تمرکز بیشتری داشته باشند و با اقلیت تندرو مقابله کنند تا به نتیجه مطلب برسند.»

حالا باید دید طرحی که با مخالفت بخش اعظمی از جامعه مواجه شده و از جنجالی‌ترین طرح‌های مجلس یازدهم به حساب می‌آید و یک بار منجر به ابطال رأی و بار دیگر بازگشت به صحن علنی شده است، می‌تواند یک بار برای همیشه مقابل تندروی‌ها بایستد و روی افراطی‌گری‌ها خط بطلان بکشد یا باز هم تندروها با تکیه بر قدرت چانه‌زنی خود، مقابل خواست و مطالبات مردم می‌ایستد و خواستانشان را نادیده می‌گیرد.

نگرانی مردم از طرح صیانت‌را در صحن مدنظر قرار می‌دهیم

به منظور بررسی دقیق این موضوع با جلیل رحیمی‌جهان‌آبادی، عضو کمبسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس که از مخالفان طرح فوق است به گفت‌وگو نشستیم.

رحیمی‌جهان‌آبادی در توضیح بازگشت

طرح صیانت از کمبسیون مشترک به صحن مجلس گفت: «طرح صیانت از فضای مجازی تعیین مقرراتی برای فضای مجازی است، فلسفه اصلی این طرح در مجلس حمایت از پلتفرم‌های داخلی است. زمانی که در مجلس این موضوع مطرح شد، به دلیل اینکه بحث تخصصی است و مواد قانونی آن زیاد است، طبق رأی اکثریت قرار شد طرح طبق اصل ۸۵ به کمبسیون ویژه برود و تخصصی بررسی شود.»

او افزود: «من مخالف این طرح بوده و هستم و همان زمان اعلام کردم رأی نماینده قائم به ذات است و خود نماینده باید درباره طرح‌ها و لوائح رأی بدهد. بنابراین درباره مواردی که با زندگی مردم در ارتباط است باید در صحن علنی رأی‌گیری شود تا مردم در جریان جزئیات آن قرار بگیرند». نماینده مخالف طرح صیانت از فضای مجازی تأکید کرد: «پس از انتقادات مردم از مجلس برای بررسی طرح در کمبسیون مشترک و خارج‌شدن آن از شفافیت صحن، نمایندگان درخواست کردند طرح به صحن علنی برگردد و روز گذشته این امر رأی آورد.» عضو کمبسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس در پاسخ به این سؤال که وقتی مردم واکنش منفی نسبت به این طرح محدودکننده دارند، چرا برخی اصرار به اجرای چنین قوانینی دارند؟ گفت: «مردم با اصل صیانت از فضای مجازی مخالف نیستند اما با محدودسازی فضای مجازی و دسترسی به اپلیکیشن‌های خارجی مخالف‌اند و البته حق هم دارند؛ چراکه کسب‌وکارهایشان در فضای مجازی است». این نماینده مخالف طرح صیانت تأکید کرد: «سعی داریم در صحن علنی نگرانی و دغدغه‌های مردم را مدنظر قرار دهیم و برای رفع این نگرانی‌ها قدم برداریم؛ چراکه ما نمایندگان مردم هستیم». او اظهار امیدواری کرد که بتوانند نظر اکثریت مجلس را جلب کنند تا محدودسازی‌را که با باعث آسیب به مردم و نگران‌کردن آنها می‌شود، برطرف کنند.

در مواجهه با طرح صیانت دچار سردرگمی هستیم

علاوه بر این نماینده فعلی مجلس که مخالف طرح صیانت است، یکی دیگر از نمایندگان پیشین مجلس که از فعالان سیاسی اصلاح‌طلب و البته مخالف این طرح است نیز نکاتی را درباره اصرار تندروها برای تصویب چنین طرح‌هایی به

«روزنامه شرق» گفت.

مهدی آیّتی، نماینده پیشین مجلس و فعال سیاسی اصلاح‌طلب دراین‌باره به «شرق» گفت: «طرح صیانت از فضای مجازی مثل برخی طرح‌های دیگر از جمله طرح عفاف و حجاب که به چالش عمومی و اجتماعی تبدیل شده است، به حساب می‌آید.»

آیّتی توضیح داد: «دولت‌ها دو روش برای برخورد با مسائل قانونی دارند؛ یا روش برخورد خشن که در آن نیاز به رأی و نظر مردم نیست و دولت‌ها تصمیم می‌گیرند و در دولت‌ها قوانین تصویب می‌شود و مردم موظف به اجرای آن هستند و نمونه آن را در چین، کوبا، کره‌شمالی و گاه روسیه می‌بینیم یا روش دموکراسی». این نماینده پیشین مجلس ادامه داد: «حالت دوم این است که حکومت خود را موظف بداند نظر اکثریت جامعه را استمراج کند؛ حالا ممکن است به صورت همه‌پرسی عمومی و رفراندوم باشد یا به صورت مزگرد در رسانه‌ها مطرح شود. سپس در دستور کار دولت و مجلس قرار بگیرد و مسیر قانونی

عکس خانۀ ملت

بازگشت مجدد طرح ساماندهی فضای مجازی از کمبسیون مشترک به صحن علنی مجلس

صیانت پایداری نداشت

معصومه معظمی: طرح موسوم به «صیانت از فضای مجازی» یا همان طرح جنجالی محدودیت اینترنت، انتقاد گسترده کاربران فضای مجازی را به دنبال داشت؛ به نوبی که ۱۸۵ نماینده مجاب شدند این بار در کنار مردم قرار بگیرند و از هیئت‌رئیسه مجلس بخواهند طرح مذکور را از هزارتوی کمبسیون مشترک خارج کند تا در صحن علنی و در شرایط شفاف مورد بررسی قرار گیرد.
به همین منظور، روز گذشته جلسه‌ای غیرعلنی تشکیل شد و ۱۲۰ نماینده به مطرح‌شدن آن در صحن علنی رای دادند. شاید به این واسطه اختیار از دست تندروها خارج شده و اجازه دهند اکثریت مجلس به جای کمبسیون ۱۸نفره برای این طرح مهم و حساس تصمیم‌گیری کنند. اقدامی که شاید بتوان آن را موفقیت مقطعی جامعه برای خارج‌کردن این طرح از دست تندروها به حساب آورد. اما آنچه مسلم است این است که موافقان طرح صیانت بی‌کار نمی‌نشینند و همه زور خود را برای به سرانجام رساندن خواست و نیتشان برای کنترل فضای مجازی و اجبار عمومی برای استفاده از پلتفرم‌های داخلی که حالا برایشان حیثیتی شده است، به کار می‌گیرند.

در این راستا خبر رسید که روز قبل از برگزاری جلسه غیرعلنی مجلس، رضا تقی‌پور، رئیس کمبسیون مشترک صیانت از فضای مجازی، دست به دامن احمد علم‌الهدی، امام جمعه مشهد شده است؛ چهره‌ای شناخته‌شده که از موافقان سرسخت محدودیت اینترنت و فضای مجازی و طرح صیانت به حساب می‌آید. مسئله‌ای که نشان می‌دهد موافقان طرح صیانت قصد ندارند به این سادگی‌ها زمین بازی را به نفع مخالفان محدودیت اینترنت و طرح صیانت خالی کنند.

شده تا همچون سایر طرح‌ها و لوائح مصوبات آن در صحن علنی مورد بررسی قرار گیرد و حتما هم محتوای این طرح تغییر می‌کند». او توضیح داد: «پس از شنیدن سخنان موافقان و مخالفان طرح صیانت در جلسه غیرعلنی، در نهایت رأی استمراجی گرفته شد که بر اساس رأی استمراجی اکثریت نمایندگان رأی دادند این طرح در کمبسیون مشترک طبق اصل ۸۵ بررسی نشده و به صحن علنی برگردد». او ادامه داد: «با توجه به رأی استمراجی گرفته‌شده دو نظر از لحاظ حقوقی مطرح است؛ یک نظر می‌گوید کار تمام شده و همین رأی استمراجی رأی جلسه علنی تلقی می‌شود و نظر دیگر آن است که

چاپهار در پاسخ به اینکه آیا حامیان اصل هشتادونجی طرح صیانت می‌توانند این تصمیم مجلس را تحت تأثیر قرار دهند و کار را به روال قبل برگردانند؟ گفت: قانون‌گذار پیش‌بینی‌هایی داشته است؛ اما از آنجایی که ۱۸۵ نماینده خواستار بازگشت طرح به صحن بودند، بعید می‌دانم در آینده این اتفاق بیفتد. سعیدی در پایان خاطرنشان کرد: زمان بررسی طرح در صحن مشخص نیست، زیرا طرح‌های اولویت‌دار در نوبت هستند.

بند به‌عنوان یک نماینده و البته از طرف خودم به مردم قول خواهم داد که دغدغه همه اقشار جامعه را در طرح لحاظ کنم. این طرح نگرانی‌هایی را در جامعه ایجاد کرد، مخصوصا برای افرادی که معیشت‌شان از طریق فضای مجازی بود. ما وکیل مردم هستیم و نه قیم آنها، پس باید نظرات مردم شنیده شود و مورد بررسی قرار بگیرد.

ادعای موافقان صیانت مبنی بر استمراجی بودن رأی بازگشت به صحن

شاهد این ادعا اظهارات برخی موافقان طرح صیانت از‌جمله بیژن نبویه‌وطن است که بلافاصله بعد از جلسه غیرعلنی، رأی‌گیری را صرفا «استمراجی» دانست؛ یعنی «برای نظر‌خواهی بوده و جنبه رسمی» ندارد. البته علیرضا سلیمی، عضو هیئت‌رئیسه مجلس و از موافقان جدی محدودیت فضای مجازی با تأکید بر اینکه طرح صیانت دیگر در کمبسیون مشترک سابق بررسی نمی‌شود، گفت: «احتمالا کمبسیون مشترک جدیدی برای بررسی طرح صیانت تشکیل

مخالف بررسی صیانت در پستوها بودیم

معین‌الدین سعیدی، نماینده چاپهار، درباره طرح صیانت گفت: با عنایت به اجماع عمومی که در جامعه شکل گرفته بود و از آنجایی که مجلس هم تبلور و اراده ملت است، با پیگیری برخی همکاران تلاش کردیم کاری صورت بگیرد که طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی از اصل هشتادونجی خارج شود و برای بررسی به صحن مجلس ارجاع داده شود که خوشبختانه در جلسه غیرعلنی دیروز با رأی بالا این اتفاق افتاد.

وی افزود: تا پیش از این، در یک کمبسیون مشترک، طرح در حال تبیین‌شدن بود؛ اما با این تصمیم مجلس، جلسات و تصمیمات کمبسیون مشترک لغو شد و مردم منتظر باشند طرح در صحن مجلس و با حضور همه نمایندگان، شفاف و در حضور رسانه‌ها بررسی شود و به اطلاع آنها برسد. ما مخالف این بودیم که طرح در پستوها بررسی می‌شود؛ زیرا شفافیت در هر موضوعی برای ما و مردم مهم است. نماینده

نامه اعتراضی ناراضی‌ها به قالیباف

بود؟ در طول ۴۴ سال گذشته، توقف کار صحن مجلس با کمبسیون جانشین آن در مجلس شورای اسلامی بی‌سابقه بوده و این امر به‌عنوان یک اقدام غیرمتعارف، نظام قانون‌گذاری را در آینده تهدید می‌کند». آنها در پایان نامه هم از حمایت رئیس مجلس از کمبسیون مشترک که از ابتدای تشکیل، ترکیب اعضای آن با انتقاد گسترده مواجه بود تشکر کرده و نوشته‌اند: «از حمایت حضرت‌عالی در ضرورت تصویب قوانین مرتبط با اعمال نظرات مرکز ملی فضای مجازی و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات که قبلا نظرات مکتوب خویش را به کمبسیون مشترک ارسال نموده‌اند، سپاسگزاری می‌نماید. تقاضا دارد دستور فرمایید معاونت محترم قوانین نسبت به بازگذاری مصوبه کمبسیون مشترک برای ثبت پیشنهادات نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی اقدام نمایند تا کارگروه مشترک طرح نسبت به بررسی جزئیات و تصویب به‌موقع آن برابر آیین‌نامه داخلی مجلس اقدام نماید.»